

Sygn. akt I ACz 2069/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościółek

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2015 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa (...) w H. (Niemcy)

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 10 września 2015 roku, sygn. akt IX GNc 596/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 2069/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek strony pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. o zwolnienie od opłaty sądowej od zarzutów od wydanego w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

W pisemnych motywach Sąd Okręgowy, powołując się na treść art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wskazał, że na przyznanie zwolnienia od kosztów zasługuje ta strona, która wykaże, że nie ma dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych. Sąd Okręgowy stwierdził, że przedłożonego przez stronę pozwaną bilansu na koniec marca 2015 roku wynika, że spółka posiada aktywa trwale w kwocie 541.153,44 zł, zapasy materiałów o wartości 86 427,07 zł oraz środki pieniężne w kwocie 11 354,99 zł. Dodatkowo z oświadczenia zarządu wynika, że wysokość obrotu gotówkowego za maj, czerwiec i lipiec 2015 roku wyniosła odpowiednio: 108 838,63 zł, 128 587,82 zł oraz 156 933,88 zł. Z kolei z przedłożonego rachunku zysków i strat na koniec marca 2015 roku wynika, że osiągnięte przez pozwaną spółkę przychody ze sprzedaży wniosły 569 253,78 zł, koszty działalności operacyjnej wyniosły 610 001,77 zł, co w zestawieniu dało stratę z działalności gospodarczej w wysokości 11 097,83 zł. Sąd Okręgowy podkreślił, że dla oceny zdolności poniesienia przez osobę prawną prowadzącą działalność gospodarczą kosztów sądowych miał na względzie uzyskiwany przychód a nie odnotowany dochód czy też stratę. Wobec powyższego uznał, że strona pozwana nie wykazała, by nie posiadała środków potrzebnych do uiszczenia kosztów sądowych w postaci opłaty od zarzutów w kwocie 9.130 zł. Zdaniem Sądu Okręgowego strona pozwana posiada wystarczające środki, które mogą zostać przeznaczone na pokrycie należnych opłat sądowych. Końcowo Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że strona pozwana, w ramach procedury planowania wydatków związanych z działalnością gospodarczą, powinna była wcześniej zabezpieczyć jak największe środki licząc się z możliwością prowadzenia postępowania sądowego

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła strona pozwana, domagając się jego zmiany poprzez zwolnienie strony pozwanej od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu podniosła, że nie posiada środków na uiszczenie opłaty sądowej od zarzutów. Odnowa zwolnienia od opłaty pozbawi pozwaną spółkę prawa do sądu, co jest sprzeczne z art. 45 Konstytucji. Wytknęła Sądowi I instancji błędne uznanie, że powinna była zabezpieczyć środki na prowadzenie procesu, w sytuacji, gdy skarżąca nie jest podmiotem inicjującym spór sądowy i nie mogła przewidzieć konieczności zabezpieczenia środków finansowych na ten cel.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zasadnie w ocenie Sądu Apelacyjnego przyjął Sąd I instancji, iż informacje zawarte we wniosku oraz przedłożone przez stronę pozwaną dokumenty nie wykazują, że skarżąca spółka jest podmiotem nie dysponującym wystarczającymi środkami na poniesienie kosztów sądowych, które na obecnym etapie sprowadzają się do opłaty od zarzutów w kwocie 9.130 zł. Sąd Okręgowy dokonał w sprawie prawidłowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, którą Sąd Apelacyjny podziela a poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne przyjmuje za własne na potrzeby postępowania zażaleniowego. O posiadaniu przez pozwaną spółkę wystarczających środków finansowych świadczą uzyskiwane przez nią przychody oraz majątek, w tym aktywa obrotowe oraz środki finansowe w kasie na rachunkach bankowych. Z rachunku zysków i strat za pierwszy kwartał 2015 r. wynika że osiągnęła ona przychody ze sprzedaży produktów której wartość wynosiła 569.000 zł oraz poniosła koszty działalności operacyjnej w kwocie 610.000 zł, zatem dysponuje i obraca środkami finansowymi. Posiadanie środków finansowych na opłaty sądowe jest istotnym składnikiem działalności gospodarczej. Wskazać należy, że przychód obrazuje potencjalne możliwości finansowe strony i określa skalę wydatków, jakie jest w stanie ponieść. Strona powodowa winna była tak gospodarować środkami finansowymi, aby zabezpieczyć odpowiednią kwoty na prowadzenie postępowań sądowych, które ze swej natury są odpłatne. Przy ocenie żądania zwolnienia od kosztów sądowych istotny jest bowiem nie tylko stan majątkowy strony w chwili rozstrzygnięcia wniosku o zwolnienie czy też orzekaniu o żądaniu, lecz także możliwość zaoszczędzenia na opłacie sądową od chwili, gdy strona musiała się już liczyć z możliwością powstania obowiązku uiszczenia opłaty.

Podkreślić należy, że strona pozwana już wcześniej powinna się liczyć z kosztami z tym związanymi i odpowiednio do tego procesu przygotować – również pod względem finansowym (postanowienie Sądu Najwyższego z 31 marca 1987 r. I CZ 26/87, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 1980 r., I CZ 99/80; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984 r., II CZ 104/84). W realiach niniejszej sprawy strona pozwana już w kwietniu 2015 r. - co najmniej od otrzymania wystosowanego przez stronę powodową w dniu 8 kwietnia 2015 r. powiadomienia o wypełnieniu weksla oraz wezwania do zapłaty dochodzonej pozwem kwoty tytułem sumy wekslowej miała świadomość i czas na gromadzenie z własnego majątku środków potrzebnych na należności sądowe.

Nadto jak wynika z bilansu spółki na dzień 31 marca 2015 r. wśród aktywów obrotowych w pozycji środki pieniężne w kasie i na rachunkach widnieje kwota 11.354 zł (k. 86 akt), która może być w części przeznaczona na opłatę od zarzutów.

W tym miejscu warto podkreślić, że brak środków w rozumieniu art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie oznacza braku tylko takich środków, których przeznaczenie na jakikolwiek cel jest zbędne (tzn. wolnych). Obowiązek uiszczenia kosztów sądowych nie może być bowiem traktowany jako mający charakter drugorzędny, zaspokajany dopiero wówczas, gdy strona posiada zbędne, nie przeznaczone na inne cele środki.

Mając na względzie powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 par 2 k.p.c.